

Aanbevelingen curatele

Vastgesteld door het LOVCK op 8 juni 2015

Inleiding	1
A Instellen curatele	1
B Taken van de curator	3
C1 Beloning van de curator voor werkzaamheden verricht ná 1 januari 2015	6
C2 Beloning van de curator voor werkzaamheden verricht vóór 1 januari 2015	6
D Klachtbehandeling	11
E Overgangsbepalingen voor op 1 mei 2007 lopende curatelen	12

Inleiding

Het LOVCK (Landelijk Overleg Vakinhoud Civiel en Kanton) heeft de volgende aanbevelingen gedaan aan kantonrechters belast met de behandeling van curatele-zaken. Voorstellen voor aanbevelingen doet de Expertgroep Curatele, Beschermingsbewind en Mentorschap (CBM). Deze expertgroep is belast met advisering op het gebied van CBM aan het LOVCK, mede met het oog op gewenste uniformering in de rechtstoepassing binnen de verschillende rechtbanken. De expertgroep is aanspreekbaar voor kantonrechters voor vragen op het gebied van CBM.

Deze aanbevelingen strekken landelijk, dus in alle rechtbanken, tot uitgangspunt, waarvan echter in bijzondere gevallen kan worden afgeweken. Het LOVCK zal het uitwisselen van ervaringen met deze aanbevelingen tussen de verschillende rechtbanken stimuleren.

Met deze aanbevelingen zijn de vragen die in de curatelepraktijk kunnen rijzen niet uitputtend behandeld. Periodiek worden de aanbevelingen geëvalueerd en aan de hand van de bevindingen zo nodig aangevuld of bijgesteld. Door publicatie van de bijgewerkte aanbevelingen vervallen de vorige versies.

Bij de communicatie met de rechtbank dienen de bij de (te verzoeken) beschermingsmaatregel betrokken personen gebruik te maken van de formulieren die te vinden zijn op:

<http://www.rechtspraak.nl/Naar-de-rechter/Formulieren>.

A Instellen curatele

1. Uitgangspunt is dat in alle gevallen een zitting plaatsvindt, waar betrokkene wordt **gehoord**. Curatele is een te zware inperking van persoonlijkheidsrechten om op stukken te kunnen afdoen. Indien noodzakelijk wordt betrokkene op zijn verblijfplaats gehoord. Wanneer uit een medische verklaring blijkt dat horen zinloos is, is denkbaar dat betrokkene niet wordt gehoord, en alleen in uitzonderlijk spoedeisende gevallen is mogelijk dat betrokkene niet aanstonds wordt gehoord alvorens hij onder curatele wordt gesteld.
2. Zo nodig kan de kantonrechter ter zitting afspraken maken over **de communicatie** met de familie in aangelegenheden van de betrokkene. De beoogde curator of provisionele bewindvoerder zal degene zijn met wie behandelaars/instellingen communiceren. Onder omstandigheden kan het nodig zijn om

af te spreken welke soort informatie door de curator aan welke familieleden mag of moet worden doorgegeven. De grens tussen enerzijds de privacybescherming van betrokkene en anderzijds recht van familie op informatie als uitvloeisel van family life is niet helder of op eenduidige wijze te trekken.

3. Stukken waaruit de medische situatie van betrokkene kan blijken, zoals bijvoorbeeld de CIZ-indicatie, die als bijlage bij een verzoekschrift tot curatele, bewind of mentorschap zijn gevoegd, worden niet doorgestuurd naar belanghebbenden in de zin van art. 798 Rv. De belanghebbenden worden wel op de hoogte gesteld van het feit dat **medische stukken** in het dossier aanwezig zijn. Indien de betrokkene geen toestemming heeft gegeven of daartoe niet in staat is en de belanghebbende aangeeft dat hij de medische stukken wil inzien, neemt de kantonrechter een beslissing over het al dan niet verstrekken van deze stukken aan de belanghebbende. Daarbij zal het belang van belanghebbende op een eerlijk proces worden afgewogen tegen het belang van betrokkene op bescherming van privacy.
4. Als de kantonrechter van oordeel is dat de verzochte **maatregel te zwaar** is, maar bescherming van betrokkene wel noodzakelijk is, dan kan de kantonrechter zo nodig ambtshalve in plaats van ondercuratelestelling overgaan tot instelling van beschermingsbewind en/of mentorschap (art. 1:432 lid 3 en 451 lid 3 BW).
5. Is de kantonrechter van oordeel dat nader onderzoek, bij voorbeeld naar de voor curatele aangevoerde grond, nodig is alvorens curatele kan worden uitgesproken, terwijl gedurende dat onderzoek de belangen van betrokkene beschermd moeten worden, dan kan de kantonrechter ook ambtshalve een '**provisionele bewindvoerder**' benoemen. Zolang geen curatele is uitgesproken, blijft betrokkene handelingsbekwaam. De kantonrechter legt de taken en bevoegdheden van de provisionele bewindvoerder in de benoemingsbeschikking vast. Aanbevolen wordt daarbij gebruik te maken van de mogelijkheid tevens te bepalen dat schulden, die betrokkene heeft gemaakt na publicatie van het provisionele bewind, niet kunnen worden verhaald op de onder bewind gestelde goederen (art. 1:380 lid 3 BW). De kantonrechter streeft ernaar de voorlopige beschermingsmaatregel zo kort mogelijk te laten duren. Wel kan de kantonrechter, bij afwijzing van het curateleverzoek, ter bescherming van betrokkene het provisionele bewind laten voortduren totdat de afwijzende beschikking kracht van gewijsde heeft (art. 1:383 lid 12 BW). Een beschikking heeft kracht van gewijsde wanneer de termijn voor hoger beroep is verstreken (drie maanden) zonder dat hoger beroep is ingesteld.
6. Op grond van de wet moet de kantonrechter bij benoeming van een curator de uitdrukkelijke **voorkeur van de betrokkene** in principe volgen. Afwijking van die wens dient in de beschikking te worden gemotiveerd. De wet bepaalt dat als betrokkene geen voorkeur heeft, de kantonrechter in beginsel de echtgenoot/levenspartner en anders een andere persoon uit de directe familie van de betrokkene tot curator benoemt (art. 1:383 lid 2 en 3 BW). De kantonrechter kan ook ambtshalve een professionele of andere onafhankelijke curator benoemen, in welk geval het ontbreken van een geschikte persoon uit de directe familie of omgeving van de betrokkene dan summierlijk zal moeten blijken.
7. De voorgestelde curator dient bij zijn **bereidverklaring** uitdrukkelijk te vermelden: dat hij handelingsbekwaam is, dat ten aanzien van hem niet de maatregelen van mentorschap, curatele, beschermingsbewind of de schuldsaneringsregeling natuurlijke personen van toepassing zijn, dat hij niet in staat van faillissement verkeert, en dat hij niet de WSNP-bewindvoerder van rechthebbende is, geen behandelend hulpverlener van rechthebbende is en ook niet verbonden is aan de instelling waar de rechthebbende wordt verzorgd of begeleid. Een curator mag wel failliet zijn of onder de WSNP vallen als die uitsluitend de mentor-taken verricht en er een tweede curator is die verantwoordelijk is voor de financiën.
8. Een onafhankelijke persoon of instelling die ten aanzien van drie of meer personen bewindvoerder, curator of mentor, is wordt aangemerkt als een **professionele curator**. De professionele curator die

die hoedanigheid na 1 april 2014, de datum van inwerkingtreding van het Besluit Kwaliteitseisen, verkrijgt dient vanaf die datum te voldoen aan alle kwaliteitseisen in genoemd Besluit. Professionele curatoren die die hoedanigheid voor 1 april 2014 hadden, hebben twee jaar de tijd om aan alle kwaliteitseisen van het Besluit te voldoen. Professionele curatoren dienen jaarlijks de in artikel 1:383, zevende en achtste lid, BW genoemde verklaringen over te leggen. De beoordeling of voldaan wordt aan de kwaliteitseisen vindt plaats door de kantonrechter van de vestigingsplaats van het hoofdkantoor van de professionele curator. Los van de eisen die artikel 1:383 BW aan de te benoemen curator stelt, kan de kantonrechter nadere informatie vragen omtrent de geschiktheid of deskundigheid van de voorgestelde curator.

9. Artikel 1:383 lid 10 BW biedt de mogelijkheid tot het benoemen van **twee curatoren**, tenzij gegronde redenen zich daartegen verzetten. Dat is onder meer het geval wanneer te verwachten is dat de curatoren ten aanzien van hun taak niet op één lijn zitten. Uitgangspunt is dat iedere curator zelfstandig bevoegd is tot vertegenwoordiging. Rapportages aan de kantonrechter (boedelbeschrijving en rekening en verantwoording) en aan eventuele opvolgers in het beheer (eindrekening en -verantwoording) dienen zij echter allebei – voor zover het hun eigen taken betreft - als “naar waarheid opgemaakt” te ondertekenen alvorens die stukken in te dienen.
10. De griffier zal zorgdragen voor **publicatie** in de Staatscourant van beschikkingen waarbij curatele wordt verleend of opgeheven, beschikkingen waarbij een provisionele bewindvoerder wordt benoemd, of waarbij een beschikking tot benoeming van een provisionele bewindvoerder wordt gewijzigd of ingetrokken. Daarnaast zullen deze beschikkingen worden opgenomen in het openbare curatele- en bewindsregister. De griffier doet voorts mededeling van de beschikking aan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente van inschrijving (dan wel als deze onbekend is, aan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente waar de rechtbank is gevestigd).
11. Als de rechtbank daarover beschikt, zal - uiterlijk met de beschikking waarbij de curator is benoemd - aan deze curator een **handleiding** worden verstrekt over de uitoefening van zijn taak. Bij een dergelijke handleiding kunnen ook modellen voor een boedelbeschrijving en een periodieke rekening en verantwoording zijn gevoegd.

B Taken van de curator

1. De curator is **wettelijk vertegenwoordiger** van de curandus ter bescherming van diens **materiële en immateriële belangen**, voor zover de curator op dat terrein een wettelijke taak heeft en vertegenwoordiging is toegestaan. Daarbij kan de grond voor curatele verschil maken. De curandus is handelingsonbevoegd in aangelegenheden betreffende zijn verzorging, verpleging, behandeling en begeleiding, aldus art. 1:381 lid 4 juncto 1:453 lid 1 BW. De curator bewaakt zijn nietvermogensrechtelijke belangen, maar die omschrijving geeft weinig concrete steun bij de soms ingrijpende beslissingen die een curator kan of moet nemen bij, bijvoorbeeld, de keuze van de woonvorm, behandelplannen, medische behandelingen of het staken daarvan, toelaten van relaties etc. Enerzijds moet de curator ingevolge art. 1:454 lid 1 BW de curandus zoveel mogelijk bij zijn taak betrekken en bevorderen dat hij zoveel mogelijk zelfstandig (rechts-) handelingen verricht (zie ook art. 1:453 lid 2 BW), maar anderzijds moet hij ingrijpen wanneer hij van mening is dat een bepaalde situatie niet wenselijk is voor curandus en deze niet in staat is tot redelijke waardering van zijn belangen. Artikel 1:453 lid 5 BW geeft een illustratie van de verhouding tussen curator en curandus. Of de curandus in een concrete situatie voldoende in staat is om zijn eigen belangen redelijk te waarderen, wordt dan vastgesteld door de hulpverlener in overleg met de curator. De curator is niet bevoegd om als vertegenwoordiger **hoogstpersoonlijke rechtshandelingen** voor de curandus te verrichten, zoals verzoeken om echtscheiding, adopteren of erkennen van een kind, aanmelden voor donorregistratie of het opstellen van een euthanasieverklaring en het maken van een testament. In kwesties van woonplaatskeuze, verzorging, verpleging, behandeling en begeleiding is de curator tot vertegenwoordiging bevoegd, als - en voor zover - de curandus in het concrete geval

zelf niet in staat is tot een redelijke waardering van zijn belangen (art. 1:381 lid 4 jo. 1:454 BW). In deze zaken mag de curator echter niet optreden wanneer het om hoogstpersoonlijke rechtshandelingen gaat (zie hiervoor). Evenmin mag het gaan om opnemingsinstelling in een BOPZ-erkende instelling. Een opname in een psychiatrisch ziekenhuis tegen de zin van de curandus wordt geen vrijwillige opname wanneer de curator hiervoor toestemming zou geven. Gedwongen opname in deze of een andere BOPZ-erkende instelling valt onder de BOPZ. Mag of moet de curator wel als vertegenwoordiger optreden maar verzet de curandus zich tegen een door de curator gewenste ingrijpende handeling, dan mag die handeling alleen worden doorgezet indien dat kennelijk nodig is om ernstig nadeel voor de curandus te voorkomen (artikel 1:453 lid 5 BW).

2. In **familierechtelijke zaken** is de curator **niet** tot vertegenwoordiging bevoegd, tenzij de wet anders bepaalt (zoals verzoeken om wijziging van de achternaam, art. 1:7 lid 1 BW). De curandus heeft soms toestemming van de curator nodig om een familierechtelijke rechtshandeling te kunnen verrichten. Hieronder volgen enkele voorbeelden.
Voor de bevoegdheden van de curandus zelf kan de grond voor curatele van belang zijn. Bij curatele wegens drugs- of drankmisbruik blijft de curandus in beginsel handelingsbekwaam om familierechtelijke rechtshandelingen te verrichten voor zover de wet niet anders bepaalt. Deze curandus kan zelfstandig een testament laten opmaken, maar hij heeft bijvoorbeeld wel toestemming nodig van de curator of de kantonrechter om te trouwen, art. 1:37 BW, en om huwelijksvoorwaarden te maken of te wijzigen, art. 1:117 BW (indien dat tijdens huwelijk gebeurt, is bovendien goedkeuring van de rechtbank vereist, zie art. 1:119 lid 1 BW).
Een wegens zijn lichamelijke of geestelijke toestand onder curatele gestelde kan, als hij daartoe toestemming van de kantonrechter krijgt, een testament laten opmaken (art. 4:55 lid 2 BW) of een kind erkennen (art. 1:204 lid 4 BW).
Ongeacht de grond voor curatele is een curandus onbevoegd tot gezag over minderjarigen. Dat betekent dat ofwel de andere ouder alleen het gezag heeft, ofwel een voogd moet worden benoemd.
3. Bij zijn taakvervulling dient de curator de **godsdienstige gezindheid, de levensovertuiging en culturele achtergrond** van de curandus tot richtsnoer te nemen. De curator behoeft voor dit onderdeel van zijn taak geen machtiging van de kantonrechter. Dit staat er niet aan in de weg dat de curator de kantonrechter kan raadplegen in aangelegenheden van ingrijpende aard.
4. In **vermogensrechtelijke zaken** is uitgangspunt dat de curandus handelingsonbekwaam is, tenzij het gaat om geld dat hij van de curator krijgt voor levensonderhoud en dat hij daaraan besteedt, of tenzij hij toestemming van de curator heeft. Buiten die uitzonderingsgevallen is alleen de curator bevoegd tot beheer en beschikkingsdaden; voor sommige beschikkingshandelingen heeft de curator ook machtiging van de kantonrechter nodig (art. 1:345 jo. 1:386 BW).
5. De curator vertegenwoordigt de curandus in **procedures**. De curandus kan wel zelfstandig hoger beroep instellen tegen een uitgesproken curatele of opheffing van curatele of ontslag van de curator vragen en zich bij de kantonrechter beklagen over het bewind van de curator (art. 1:381 lid 6 en 385 lid 1 sub d BW). Op de hoofdregel dat de curator de curandus vertegenwoordigt in procedures bestaat in bestuursrechtelijke zaken een uitzondering: de bestuursrechter kan de curandus zelf als procespartij toelaten wanneer deze tot een redelijke waardering van zijn belangen in staat wordt geacht (art. 8:21 Algemene wet bestuursrecht).
6. **Voor de vermogensrechtelijke taken van de curator wordt uitdrukkelijk verwezen naar de Aanbevelingen meerderjarigenbewind. De Aanbevelingen meerderjarigenbewind, voor zover die gaan over het vermogensbeheer door de beschermingsbewindvoerder (in het bijzonder de hoofdstukken B, D en E), zijn van overeenkomstige toepassing op het vermogensbeheer door de curator, tenzij daarvan hierna wordt afgeweken.**
7. De curandus mag door de curator beschikbaar gesteld geld voor levensonderhoud overeenkomstig dat doel besteden. Met toestemming van de curator mag de curandus ook andere rechtshandelingen verrichten. In andere gevallen kan alleen de curator rechtsgeldig beschikkingshandelingen

verrichten. Rechtshandelingen die de curandus in strijd hiermee verricht, kunnen door de curator **vernietigd** worden. De curator moet daarvoor een verklaring uitbrengen aan degene met wie de curandus heeft gehandeld, waarin de curator meedeelt dat de rechtshandeling niet geldig is omdat sprake is van curatele. Dat hoeft geen schriftelijke verklaring te zijn. De wijze waarop rechtshandelingen van de curandus worden vernietigd of bekrachtigd, is vormvrij. Voor de geadresseerde moet wel duidelijk worden om welke rechtshandeling het gaat en dat sprake is van curatele. Voor bewijs achteraf dat de vernietigings- of bekrachtigingsverklaring de geadresseerde heeft bereikt, kan een aangetekende brief dienstig zijn. De curator kan binnen drie jaar nadat hij van de rechtshandeling op de hoogte is geraakt, een vernietigingsverklaring uitbrengen (zie art. 3: 50 lid 1 en 52 lid 2 in samenhang met art. 3:52 lid 1 aanhef en sub a BW). Als de curator de rechtshandeling van de curandus in stand wil laten, kan hij dat laten weten aan degene met wie de curandus heeft gehandeld (dit heet: bekrachtigen).

8. De curator dient de kantonrechter zo spoedig mogelijk **te informeren** bij:
 - a. overlijden van de curandus, bij voorkeur met kopie van een overlijdenskaart;
 - b. overlijden van de echtgenoot van de curandus. Vooral indien de curandus minderjarige kinderen heeft, dient dit onverwijld aan de kantonrechter te worden meegedeeld;
 - c. overlijden van een eventuele tweede curator;
 - d. verhuizing van curandus of zijn langdurig verblijf (opname) elders;
 - e. verhuizing van de curator;
 - f. omstandigheden die maken dat de curator zijn taak niet (goed) meer kan vervullen;
 - g. verandering van omstandigheden waardoor een lichtere maatregel dan curatele volstaat (zo mogelijk door indiening van een verzoek tot omzetting) of curatele kan worden opgeheven;
 - h. veranderingen in de huwelijkse staat van de curandus.
9. De curator dient zorg te dragen voor adequate **communicatie** met personen en instellingen rondom de curandus; daarbij dient hij zich ervan bewust te zijn dat niet iedereen recht heeft op privacygevoelige gegevens.
10. De curator dient ingevolge artikel 1:385, tweede lid, BW telkens na verloop van vijf jaren, of zoveel eerder als de kantonrechter bepaalt, een verslag uit te brengen over het verloop van de curatele en met name over de vraag of de curatele dient voort te duren of dat een minder ver gaande voorziening, dan wel een verder strekkende voorziening aangewezen is. De kantonrechter zal daar bij de curator op gezette tijden (minimaal één keer per vijf jaar) om vragen. In de curatelen, die voor 1 januari 2014 zijn uitgesproken, zal de eerste **vijfjaarlijkse evaluatie** uiterlijk op 1 januari 2019 moeten hebben plaatsgevonden. Van de curator wordt verlangd dat die de kantonrechter informeert op het moment dat de maatregel kan worden opgeheven.
11. De curator van een persoon die voor 1 januari 2014 onder **curatele wegens verkwisting** is gesteld doet binnen twee jaar na dat tijdstip verslag aan de kantonrechter over de vraag of de maatregel dient voort te duren of door een andere voorziening (bijvoorbeeld beschermingsbewind wegens verkwisting of problematische schulden) kan worden vervangen.
12. De curator is verplicht de kantonrechter tijdig de verlangde inlichtingen te geven. Indien **de curator niet reageert** op (herhaalde) verzoeken van de kantonrechter, van welke aard dan ook, dan volgt oproeping van de curator voor verhoor en eventueel ontslag van de curator. De kantonrechter kan bijvoorbeeld naar aanleiding van klachten uit de omgeving van de curandus vragen hebben over de bejegening door de curator. De kantonrechter beoordeelt of dergelijke klachten wel of niet zo zwaarwegend zijn dat tot ontslag van de curator over moet worden gegaan (art. 385 lid 1 sub d).

C1 Beloning van de curator voor werkzaamheden verricht ná 1 januari 2015

Ingevolge artikel 1:380, vijfde lid, BW heeft de curator aanspraak op beloning overeenkomstig de regels die daaromtrent bij regeling van de minister van veiligheid en justitie zijn vastgesteld. Per 1 januari 2015 geldt de Regeling beloning curatoren, bewindvoerders en mentoren.

C2 Beloning van de curator voor werkzaamheden verricht vóór 1 januari 2015

1. De hierna aanbevolen tarieven gelden tot 1 januari 2015. Voor het overgangsrecht wordt verwezen naar het slot van de paragraaf Tarief behandeling schulden doorcuratoren.
2. Uitgangspunt voor de beloning van een curator is dat, door de combinatie van de behartiging van zowel materiele als niet materiele belangen, in een gemiddeld geval anderhalf maal zoveel tijd nodig is als de tijd die een bewindvoerder nodig heeft. Dat leidt tot een beloning die anderhalf maal de beloning van een bewindvoerder belooft. De beloning is in 2010 weer in overeenstemming gebracht met dit uitgangspunt. Omdat het tarief voor een curator/familielid in het voorgaande jaar hoger was aanbevolen dan uit dit uitgangspunt voortvloeit, is ervoor gekozen dit tarief te bevriezen totdat het in een van de komende jaren bij indexering weer in overeenstemming hiermee zal zijn. Dat was in 2011 het geval, waardoor sindsdien het – geïndexeerde tarief – weer gelijk is aan anderhalf maal de beloning (exclusief kostencomponent) van de familiebewindvoerder. Om dezelfde redenen die gelden voor bewindvoering en mentorschap wordt een **forfaitair** systeem van beloning van curatoren aanbevolen. Een grotere inspanning van de curator in het ene jaar wordt gecompenseerd met een geringere inspanning in andere jaren. Tijdrovende en soms discutabele manieren van tijdschrijven zijn daardoor overbodig.
3. Het **maximumuurtarief** wordt berekend door het jaartarief (tot en met 2010) te delen door 22,5. Dat is namelijk het aantal uren per jaar dat, gemiddeld genomen, een curator nodig heeft om een curatele goed te voeren. Door toegenomen complexiteit kost een goede taakvervulling echter meer tijd dan voorheen. In verband daarmee is met ingang van 2011 aangenomen dat een curatele voor een gemiddeld efficiënt werkend professional gemiddeld 24 uur werk per jaar kost. Voor de berekening van het uurtarief betekent dit dat met ingang van 2011 het jaartarief door 24 moet worden gedeeld om op het uurtarief uit te komen.
4. Indien een professionele curator een **eindrekening en -verantwoording** moet opmaken per een andere datum dan 1 januari of 31 december van enig jaar, dan mag hij voor daaraan verbonden extra werk en kosten een forfaitair tarief in rekening brengen. Deze regeling geldt niet bij verwijtbaar ontslag van de curator. De curator die aan dit forfaitaire bedrag aanmerkelijk tekort komt, kan een gemotiveerd verzoek indienen voor een hogere vergoeding.
5. Voor het compleet regelen van een **verhuizing** en voor het laten **leegruimen** van de door de rechthebbende verlaten woning kan door de professionele curator voor elk van beide onderdelen, een tarief worden berekend.
6. Voor het beheer van een persoonsgebonden budget (**PGB**) mag een vergoeding voor 7,5 uur per jaar worden gedeclareerd.
7. Zijn er **twee curatoren**, dan wordt de beloning gelijkelijk over hen verdeeld, tenzij er tevoren andere afspraken zijn gemaakt. Bij geschil beslist de kantonrechter.
8. De curator kan de **kosten** die in het belang van de curatele gemaakt moeten worden in rekening brengen. Als kosten worden aangemerkt: reiskosten (noodzakelijke autokilometers a € 0,25 per

kilometer), telefoonkosten, kosten van aan- en verkoop van beleggingen en, wanneer het geen eenvoudige financiële huishouding betreft, kosten van een boekhouder en van het opmaken van belastingaangifte. Jaarlijks zal daarbij een vastgesteld bedrag aan onkosten door de curator/familie lid of een professionele curator niet nader behoeven te worden gespecificeerd. Wordt meer dan deze bedragen gevraagd, dan is een deugdelijke specificatie vereist en voorafgaande machtiging van de kantonrechter voordat zij bij curandus in rekening kunnen worden gebracht. Aangeraden wordt vooraf goedkeuring aan de kantonrechter te vragen voor het maken van hogere kosten dan deze bedragen. Wanneer van steeds terugkerende kosten sprake is, kan een doorlopende machtiging worden gevraagd.

9. In het bewindvoerdersdeel van de beloning voor de curator, die is aangesloten bij de branchevereniging BPBI of die aantoonbaar op vergelijkbare wijze aan kwaliteitseisen voldoet, wordt uitgegaan van de takenlijst van bij de branche aangesloten bewindvoerders in de Aanbevelingen meerderjarigenbewind. Alleen voor **extra werkzaamheden** die daarbuiten vallen kan, met voorafgaande machtiging van de toezichthoudende kantonrechter, tegen een eveneens vastgesteld maximumuurtarief worden gedeclareerd. Het staat de hier bedoelde professionele curatoren uiteraard vrij om voor een of meer cliënten een lager bedrag in rekening te brengen. Op zichzelf gaat het systeem uit van de solidariteitsgedachte van een 'onderlinge': de eenvoudige curateles dragen mede de lasten van ingewikkelder zaken.
10. Voor de categorie professionele curatoren die niet bij de Branchevereniging zijn aangesloten, wordt een lager tarief geadviseerd dan voor de leden van de Branchevereniging. De reden is dat de leden extra kosten moeten maken om doorlopend te blijven voldoen aan de eisen van het kwaliteitsregiem van de Branchevereniging, zoals door permanente bijscholing van het personeel. Bovendien moeten zij dit jaarlijks aantonen door middel van het ondergaan van een auditonderzoek door een extern, onafhankelijk bureau. Zij betalen daartoe jaarlijks een afdracht aan de Branchevereniging. Voor curatoren en professionele bewindvoerders die gelijk te stellen zijn met leden van de BPBI en vrijwilligers met een samenwerkingsovereenkomst met een regionale stichting van MNN geldt m.m. het zelfde.
11. **Kosten** die rechthebbende ook zonder curatele had moeten maken blijven voor zijn rekening, zoals kosten van de bankrekening (pasjes), leges e.d. Het griffierecht voor verzoeken aan de kantonrechter drukt ook op rechthebbende.
12. Wanneer curatele wordt uitgesproken over een **echtpaar/economische eenheid**, wordt niet 2 x het tarief gerekend maar het tarief voor 1 persoon met een opslag van 20% (conform Wsnp). Deze opslag geldt ook voor de bijzondere tarieven, zoals voor de ontruiming van een woning. Deze opslag geldt niet indien slechts één van de echtgenoten of samenlevenden onder curatele staat.
13. Het staat de professionele curator (en de regionale stichtingen van MNN) vrij om **maandelijks een gelijk deel van de jaarbeloning** in rekening te brengen. Het merendeel van hun bedrijfskosten ontstaat immers ook maandelijks.
14. De tarieven voor 2014 zijn (excl. BTW):

Curator en Combinatie bewindvoerder en mentor

Categorie	Tarief 2014	Intake	Eind R&V	Regelen verhuizing	ontruiming
a. fam. curator	890 (674 + 216)	-	-	-	-
b. prof. curator	1.337 (1.121 + 216)	507,50	160,50	279,50	279,50
c. prof. curator lid BPBI of vrijwilliger met contract MNN	1.536 (1.320 + 216)	581,50	192,50	321	321

Tussen haakjes is telkens eerst het bedrag van de beloning en vervolgens dat van de onkostenvergoeding genoemd.

De tarieven voor 2013 zijn (excl. BTW):

Categorie	Tarief 2013	Intake	Eind R&V	Regelen verhuizing	ontruiming
a. fam. Curator	887 (671,50 + 215,50)	-	-	-	-
b. prof. Curator	1.332 (1.116,50 + 215,50)	505,50	160	278,50	278,50
c. prof. curator / lid BPBI, of samenwerkingsov MNN	1530 (1314,50 + 215,50)	579	192	320	320

In de voorafgaande jaren bedroegen de tarieven:

Per 1 januari 2013 gelden de volgende jaarvergoedingen:

- Curator categorie a: jaarloon € 887,-- waarvan € 215,50 ongespecificeerde kosten;
- Curator categorie b: jaarloon € 1332,-- , waarvan € 215,50 ongespecificeerde kosten, eenmalige intakekosten € 505,50 alles exclusief BTW;
- Curator categorie c: jaarloon € 1.530,-- , waarvan € 215,50 ongespecificeerde kosten, eenmalige intakekosten € 579,--; uurloon € 64,-- (incl. onkosten) en € 55,-- (excl. onkosten) alles exclusief BTW;

Per 1 januari 2012 gelden de volgende jaarvergoedingen:

- Curator categorie a: jaarloon € 881,-- waarvan € 214 ongespecificeerde kosten;
- Curator categorie b: jaarloon € 1322,00, waarvan € 214 ongespecificeerde kosten, eenmalige intakekosten € 502,-- alles exclusief BTW;
- Curator categorie c: jaarloon € 1.519,50, waarvan € 214 ongespecificeerde kosten, eenmalige intakekosten € 575,00; uurloon € 63,50 (incl. onkosten) en € 54,50 (excl. onkosten) alles exclusief BTW;

Per 1 januari 2011 gelden de volgende jaarvergoedingen:

- Curator categorie a: jaarloon € 874,-- waarvan € 141,00 ongespecificeerde kosten;
- Curator categorie b: jaarloon € 1.307,00, waarvan € 211,50 ongespecificeerde kosten, eenmalige intakekosten € 502,-- alles exclusief BTW;
- Curator categorie c: jaarloon € 1.582,50, waarvan € 211,50 ongespecificeerde kosten, eenmalige intakekosten € 544,00; uurloon € 66,00 (inclusief onkosten) alles exclusief BTW;

Per 1 januari 2010 gelden de volgende jaarvergoedingen:

- Curator categorie a: jaarloon € 790,00 waarvan € 139,00 ongespecificeerde kosten;
- Curator categorie b: jaarloon € 1.221,00, waarvan € 208,50 ongespecificeerde kosten, eenmalige intakekosten € 495,-- alles exclusief BTW;
- Curator categorie c: jaarloon € 1.476,00, eenmalige intakekosten € 535,50; uurloon € 66,- (inclusief onkosten) alles exclusief BTW;

Per 1 januari 2009 gelden de volgende jaarvergoedingen:

- Curator categorie a: jaarloon € 790,00 waarvan € 135,00 ongespecificeerde kosten;
- Curator categorie b: jaarloon € 1052,50 incl. BTW, waarvan € 135,00 ongespecificeerde kosten incl. BTW;
- Curator categorie c: jaarloon € 1165,00; eenmalige intakekosten € 360,00; uurloon € 60,00, alles excl. BTW.

TARIEF BEHANDELING SCHULDEN DOOR CURATOR

Er geldt een apart beloningstarief voor rechthebbenden met diverse schulden. Van een curator wordt verwacht dat hij zich inspant voor de afbetaling van schulden. Maatstaf hierbij is dat de curator tekort zou schieten in de zorg van een goed curator, indien hij de op sanering gerichte werkzaamheden achterwege zou laten (artikel 1:444 BW). De noodzaak van zijn optreden is daarmee gegeven.

Tot de gewone werkzaamheden van de curator behoort het treffen van enkele afbetalingsregelingen bij enkele betalingsachterstanden. Niet meer tot de gewone werkzaamheden van de curator behoort het stabiliseren van problematische schuldsituaties in het kader van de toeleiding tot een minnelijke- of wettelijke schuldenregeling. Het hierna vermelde beloningssysteem gaat ervan uit dat de curator extra uren in rekening mag brengen indien de rechthebbende zes of meer schuldeisers heeft, met wie betalingsregelingen getroffen moeten worden, en/of die aanleiding zijn om rechthebbende toe te leiden naar het minnelijk traject dan wel de wettelijke schuldsanering. Hetzelfde geldt voor acties die moeten worden ondernomen bij rechthebbenden die in een onoplosbare schuldsituatie verkeren.

Omdat zowel het thans gebruikte beloningssysteem, als het systeem dat naar verwachting zal worden ingevoerd als de Minister van Veiligheid en Justitie de beloning vaststelt, uitgaat van een forfaitair systeem, is voor een dergelijk systeem gekozen. Dat legt curatoren de minste extra administratieve verplichtingen op en is door de griffies met de minste extra inspanning te controleren.

De tarieven zijn tot stand gekomen door de tariefstructuur over te nemen, die in de praktijk van enkele arrondissementen heeft voldaan. Het beloningssysteem sluit verder aan bij de bekende trajecten uit de praktijk (minnelijk traject, WSNP, onoplosbare schulden) en is dus niet uitsluitend bedoeld voor beschermingsbewinden die na 1 januari 2014 wegens problematische schulden worden uitgesproken. Mogelijk zal de Minister van Veiligheid en Justitie een ander tarief vaststellen dat wel daarbij aansluit. In dat geval vervalt het onderhavige tariefsysteem.

Het voorgestelde systeem geldt alleen voor schulden die bestaan bij de aanvang van de ondercuratelestelling. Het regelen van schulden die tijdens het bewind ontstaan, behoort tot de reguliere taak van de curator die in de standaard jaarbeloning is begrepen.

De beloning per uur wordt berekend door de standaardbeloning per jaar te delen door 16. Curatoren dienen hun jaarbeloning te delen door 24. De op basis van de vermelde uren berekende bedragen zijn, zoals alle aanbevolen tarieven, exclusief BTW.

Verzoeken om een hogere beloning worden slechts in uitzonderlijke – te motiveren - gevallen gehonoreerd. In alle gevallen waarin extra uren wegens schulden worden opgenomen, dient de rechthebbende die wilsbekwaam is de rekening en verantwoording mede te ondertekenen.

Het beloningsschema is aldus:

(1) extra werkzaamheden van de curator in het kader van schulden

De curator inventariseert, analyseert de schulden en stelt een schuldenoverzicht op. Tot de inwerkingtreding van de Wet wijziging curatele, beschermingsbewind en mentorschap – 1 januari 2014 – zijn hiervan uitgesloten schulden uit afbetalingsovereenkomsten (artikel 47 WCK).

Indien het totaal van de schulden binnen drie jaar is af te lossen en er sprake is van zes of meer schuldeisers, regelt de curator dat zelf met de schuldeisers en mag hij **éénmalig 6 uur** in rekening brengen. Bij de rekening en verantwoording over het jaar waarin de curator deze beloningscomponent declareert, dient hij een kopie van het schuldenoverzicht te voegen waarin hij aangeeft over welke schulden hij met de schuldeisers een betalingsregeling is overeengekomen. Vooraf behoeft geen machtiging voor het regelen van schulden te worden aangevraagd. Een overzicht van alle schulden en de verklaring van de curator dat ten aanzien van elke schuld een betalingsregeling met de schuldeiser is overeengekomen, als bijlage gevoegd bij de jaarlijkse R&V, geeft recht op declaratie van deze beloning.

(2) toeleiding naar minnelijk traject bij gemeente

Indien de schulden wegens de beperkte aflossingscapaciteit niet door de curator zelf in drie jaar geheel kunnen worden afgelost, wordt de toeleiding naar de minnelijke regeling door de gemeente voorbereid. Ondanks de eigen bevoegdheden, plegen gemeenten wegens krappe budgetten het voorbereidende werk voorafgaand aan het in behandeling nemen van een aanvraag voor minnelijke regeling van de curator te verlangen. Ook hier analyseert de curator de schulden en stelt hij een schuldenoverzicht op. Hij houdt één of meer gesprekken met de gemeente (aanmeld-, intake- en vervolgesprekken). Hiervoor mag **éénmalig 2 uur (naast de hiervoor vermelde 6 uur)** in rekening worden gebracht op het moment dat de curator de rechthebbende bij het intakegesprek met de gemeente begeleidt.

Bij de rekening en verantwoording vermeldt de curator deze speciale beloning en hij voegt bij de rekening en verantwoording een kopie van de uitnodiging voor het intakegesprek bij de gemeente.

(3) WSNP-traject

Het WSNP-traject kan op het minnelijk traject bij de gemeente volgen. De zitting op de rechtbank moet worden voorbereid en de curator woont de zitting bij. Periodiek verschaft de curator de WSNPbewindvoerder informatie. De curator mag voor het bijwonen van de zitting **éénmalig 2 uur** beloning in rekening worden gebracht. Indien de curator op een vervolgzitting op de rechtbank verschijnt, mag hij daarvoor **nogmaals 2 uur** in rekening brengen. Op de rekening en verantwoording over het jaar waarin de rechtszitting voor toelating tot de WSNP heeft plaats gehad, vermeldt de curator deze speciale beloning apart onder bijvoeging van de oproeping(en) voor de zitting(en) van de rechtbank. Hetzelfde geldt de vervolgzittingen.

(4) onoplosbare schulden

Er is een problematische schuldenlast, die niet in een minnelijk of WSNP-traject kan worden gesaneerd. Rechthebbende voldoet niet aan de voorwaarden om tot deze trajecten te worden toegelaten of is uit de minnelijke regeling gezet dan wel is de WSNP beëindigd zonder schone lei verklaring. Vaak is sprake van sterk wisselende inkomsten. Het werk van de curator komt neer op het zoveel mogelijk betalen van vaste lasten en bewaken van de beslagvrije voet.

Ongeacht het aantal schuldeisers mag per geval **3 uur extra** worden gedeclareerd voor het ongedaan maken van een beslag waarbij de beslagvrije voet niet wordt geëerbiedigd, of wanneer een opgekomen CJIB-boete dan wel een schuld wegens uitkeringsfraude moet worden geregeld.

Op de rekening en verantwoording maakt de curator apart melding van deze beloning, onder bijvoeging van een actueel schuldenoverzicht, c.q. documenten betreffende de overmatige beslagen (kopie exploit) of CJIB-boetes.

Overgangsrecht

Ingevolge artikel 11 van de Regeling beloning curatoren, bewindvoerders en mentoren stelt de kantonrechter de jaarbeloning 2015 van een professionele bewindvoerder die in 2014 een beloning heeft ontvangen op basis van het tarief behandeling schulden door beschermingsbewindvoerder uit de Aanbevelingen meerderjarigenbewind vast overeenkomstig artikel 3, tweede lid, onderdeel a, van de Regeling.

Aangenomen wordt dat dit artikel ook geldt voor de professionele curator.

De curator die in een voor 1 januari 2015 uitgesproken beschermingsbewind aanspraak wil maken op de hogere beloning wegens problematische schulden kan een verzoek daartoe doen met het formulier “Verzoek om nadere vaststelling van de beloning vanwege problematische schulden in een beschermingsmaatregel die is uitgesproken voor 1 januari 2015”, gepubliceerd op rechtspraak.nl. De curator kan geen aanspraak maken op de hogere beloning als de bewindvoerder over 2014 aanspraak heeft gemaakt op tenminste zes uur op basis van het tarief behandeling schulden door curator uit de Aanbevelingen. Verder dient er in 2015 nog steeds sprake te zijn van problematische schulden.

D Klachtbehandeling

1. Indien door de rechtbank een stuk wordt ontvangen, waarin een klacht tegen een curator, beschermingsbewindvoerder of mentor is vervat, wordt dit stuk ingeboekt als klacht.
2.
 - a. Indien de klacht is gericht tegen een **professionele** curator, beschermingsbewindvoerder of mentor, wordt door de griffie van de rechtbank op een termijn van zes tot acht weken een mondelinge behandeling gepland. Klager en de professionele curator, beschermingsbewindvoerder of mentor worden door de griffie opgeroepen om op de mondelinge behandeling te verschijnen.
 - b. Tegelijk met de oproep voor de mondelinge behandeling, stuurt de griffie aan de curator, beschermingsbewindvoerder of mentor een kopie van het stuk waarin de klacht is vervat.
 - c. De curator, beschermingsbewindvoerder of mentor nodigt de klager uit om de klacht te bespreken in een gesprek dat uiterlijk twee weken vóór de mondelinge behandeling door de kantonrechter plaatsvindt. Van dit gesprek stuurt de curator, beschermingsbewindvoerder of mentor binnen twee werkdagen na het gesprek een verslag aan de klager en de rechtbank. Desgewenst kan de curator, beschermingsbewindvoerder of mentor hierbij een verweerschrift tegen de klacht voegen. Het verweerschrift wordt door de curator, bewindvoerder of mentor tegelijkertijd met het verslag aan de klager en de rechtbank gestuurd. Indien onduidelijk is of dit laatste is gebeurd, stuurt de griffie het verweerschrift alsnog door aan de klager.
 - d. In het verslag geeft de curator, beschermingsbewindvoerder of mentor aan welke onderdelen van de klacht zijn besproken. Indien één of meer onderdelen van de klacht in dit gesprek zijn opgelost, blijkt hiervan uit het verslag. In dit geval draagt de curator, beschermingsbewindvoerder of mentor er zorg voor dat de klager het verslag medeondertekent, zodat blijkt dat de klager het ermee eens is dat één of meer onderdelen van de klacht zijn opgelost. De resterende onderdelen van de klacht worden besproken tijdens de mondelinge behandeling.
 - e. Indien hij de klacht niet heeft behandeld, doet de curator, beschermingsbewindvoerder of mentor uiterlijk twee weken vóór de mondelinge behandeling aan de klager en de rechtbank verslag van de redenen waarom dit gesprek niet heeft plaatsgehad. Bij de beoordeling van de klacht kan de kantonrechter rekening houden met de reden waarom de curator, beschermingsbewindvoerder of mentor de klacht niet heeft behandeld. De kantonrechter kan bepalen dat het gesprek met de klager alsnog voorafgaand aan de mondelinge behandeling dient plaats te vinden.
3.
 - a. Indien de klacht is gericht tegen een **niet-professionele** curator, beschermingsbewindvoerder of mentor, wordt op een termijn van vier tot zes weken een mondelinge behandeling gepland. Klager en de curator, beschermingsbewindvoerder of mentor worden opgeroepen om op de mondelinge behandeling te verschijnen.
 - b. Tegelijkertijd met de oproep voor de mondelinge behandeling, stuurt de griffie de curator, beschermingsbewindvoerder of mentor een kopie van het stuk waarin de klacht is vervat. Desgewenst kan de curator, beschermingsbewindvoerder of mentor een verweerschrift indienen. Hij stuurt dit dan uiterlijk twee weken vóór de mondelinge behandeling aan de klager en de rechtbank. De curator, beschermingsbewindvoerder of mentor kan ook tijdens de mondelinge behandeling mondeling verweer voeren.
4. Na afloop van de mondelinge behandeling deelt de kantonrechter mee wat het verdere verloop van de behandeling zal zijn.
5. De kantonrechter kan beslissen om van een mondelinge behandeling van de klacht af te zien, indien de klacht kennelijk ongegrond is. Aanbevolen wordt om hiervan alleen gebruik te maken als de klager al eerder over min of meer hetzelfde onderwerp heeft geklaagd en die klacht, na een mondelinge behandeling, ongegrond is verklaard.

E Overgangsbepalingen voor op 1 mei 2007 lopende curatelen

1. Het toezicht op een op 1 mei 2007 lopende curatele wordt ook na die datum gehouden door de kantonrechter die daags voor 1 mei 2007 toezicht hield. Dat is alleen anders als deze kantonrechter het toezicht op of na 1 mei 2007, door middel van een verwijzingsbeschikking, overdraagt aan de kantonrechter van de echte woonplaats van de te beschermen persoon.
2. De onder 1. bedoelde kantonrechter is bevoegd inzake vanaf 1 mei 2007 ingediende verzoeken tot opheffing van een op 1 mei 2007 lopende curatele en tot ontslag van de fungerende en benoeming van een nieuwe curator. Ditzelfde geldt voor alle andere kwesties die de lopende curatele zelf betreffen.
3. De kantonrechter van de echte woonplaats van de te beschermen persoon is bevoegd in vanaf 1 mei 2007 ingediende verzoeken tot:
 1. opheffing van curatele;
 2. ontslag van de curator;
 3. benoeming van een nieuwe curator in een lopende curatele;
 4. omzetting van een lopende curatele in meerderjarigenbewind en/of mentorschap;
 5. omzetting van een lopend meerderjarigenbewind en/of mentorschap in curatele;
 6. instelling van curatele waar die maatregel nog niet bestaat.
4. Indien de kantonrechter van de echte woonplaats van de te beschermen persoon bevoegd is, kan deze zo nodig het beheersdossier in de lopende beschermingsmaatregel opvragen bij de toezichthoudende kantonlocatie. Dat geldt ook voor eventuele connexe dossiers (bij dezelfde te beschermen persoon is dit in de regel het mentorschapdossier, maar ook kan gedacht worden aan een samenhangend dossier van een andere rechthebbende zoals de echtgenoot wiens goederen onder bewind zijn gesteld). Wordt het toezicht voortgezet door de kantonrechter van de echte woonplaats van de te beschermen persoon en treedt daarbij geen wijziging op in de persoon van de curator dan dient alsnog een verwijzingsbeschikking door de verzendende locatie worden gemaakt.
5. Verwijzing van op 1 mei 2007 lopende curatelen naar de kantonrechter van de echte woonplaats van de te beschermen persoon kan in andere gevallen alleen na voorafgaand overleg tussen de betrokken locaties. Daarbij gelden de volgende uitgangspunten:
 - a. Echt complexe dossiers (bijvoorbeeld zaken waarover frequent contact tussen kantonrechter en curator is, en vooralsnog nodig blijft), blijven in beginsel waar ze zijn.
 - b. Indien een curator verhuist naar een kantonlocatie buiten het gebied van de toezichthoudende kantonrechter, is dit een goed moment om alle dossiers te concentreren bij de kantonrechter van de echte woonplaats van rechthebbende. In geen geval mag het dossier meeverhuizen naar een locatie waar rechthebbende niet woont.
 - c. In andere gevallen: lopende curateledossiers worden in beginsel niet overgedragen wanneer de te beschermen persoon een leeftijd van 75+ heeft. Ratio: hoe korter het toezicht naar verwachting, gelet op de leeftijd, zal duren, des te minder reden is er om een andere kantonrechter nog met de zaak, en de curator met een andere kantonrechter te belasten.
 - d. In andere gevallen is uitgangspunt dat de dossiers blijven waar ze zijn, tenzij de curator om verhuizing naar de echte woonplaats van de te beschermen persoon vraagt, of indien de kantonrechter zelf goede redenen voor overdracht heeft, zulks echter alleen na collegiaal overleg met de beoogd ontvangende ambtgenoot. In het laatste geval dienen belangen van de curator meegewogen te worden (bijvoorbeeld beduidend langere reistijd naar de kantonrechter).

Toelichting

Met invoering van de Wet van 22 november 2006, Stb. 2006,589, die op 1 mei 2007 in werking is getreden, wordt de kantonrechter van de echte woonplaats van rechthebbende de toezichthouder in alle gevallen

waarin na die datum een beschermingsmaatregel (curatele, bewind of mentorschap) wordt uitgesproken. De zogeheten “afhankelijke woonplaats” vervalt.

Ter voorkoming van mogelijke onduidelijkheid over het overgangsrecht (artikel VI van die wet) inzake de vraag welke rechter bevoegd is bij voor die datum uitgesproken beschermingsmaatregelen, is bovenstaande aanbeveling vastgesteld.

Voor het gemak van degenen die met de materie te maken krijgen, is aangegeven welke kantonrechter in welke zaak bevoegd is, waarbij in het midden wordt gelaten of dat krachtens art. VI lid 3 is of door onmiddellijke werking.

Art. VI lid 3 voornoemd is geschreven met het oog op het nieuwe art. 1:12 lid 4 BW¹ en regelt de relatieve competentie van de kantonrechter voor het toezicht en beheerswerk in alle voor 1 mei 2007 uitgesproken curatelen, titel 19-bewinden en mentorschappen (hierna: lopende curatelen, meerderjarigenbewinden en mentorschappen)².

Art. VI lid 3 ziet niet op gevallen die voor 1 mei 2007 tot de absolute competentie van de rechtbank hoorden: opheffing van een lopende curatele; omzetting van een lopende curatele in bewind en/of mentorschap; omzetting van lopend bewind en/of mentorschap in curatele; een verzoek tot ontslag van de curator en tot benoeming van een nieuwe curator. Voor die verzoeken geldt dat de nieuwe wet onmiddellijke werking heeft. Bevoegd in die gevallen is daarom vanaf 1 mei 2007 de kantonrechter van de echte woonplaats van de rechthebbende/ curandus.

¹ Kortweg: na 1 mei 2007 benoemt de kantonrechter van de echte woonplaats van rechthebbende niet alleen, maar houdt hij ook toezicht, ongeacht de woonplaats van de curator, bewindvoerder of mentor.

² Hierbij gaat de commissie B&F gemakshalve van onherroepelijk uitgesproken beschermingsmaatregelen uit. De taak van curator, bewindvoerder en mentor vangt aan daags na verstrekking/verzending van de benoemingsbeslissing (art. 1:383 lid 4, 1: 435 lid 7 en art. 1:452 lid 7 BW), ook indien hoger beroep wordt ingesteld. Vanaf dat moment houdt de kantonrechter dus toezicht.